

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	154-01-50
Дата	22. 1. 04 2024

ДО
Г-ЖА ИВА МИТЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА 45-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

1402
ИФ/ИЗ

Уважаема госпожо Председател,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване.

Вносител:

Ирена Анастасова
Неска Генчева
Людмила
Христова
Гергелия
Тодорова
Ренка
Цанкова
Ема
Катрина
Антоанета
Сойнова
Абеля
Зетина
Жекова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование

(обн. ДВ. бр. 79 от 2015 г., изм. и доп. ДВ. бр. 98 и 105 от 2016 г., изм. и доп. ДВ. бр. 58 и 99 от 2017 г., изм. ДВ. бр. 24, 92 и 108 от 2018 г., ... изм. ДВ. бр. 82 от 2020 г.)

§ 1. В чл. 160 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За всеки учебен предмет, за всеки отделен клас министърът на образованието и науката със заповед одобрява един проект на учебник или учебен комплект, за който въз основа на оценяването е установено, че в най-висока степен отговаря на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, разработен е въз основа на утвърдените програми по чл. 76, ал. 7, чл. 78, ал. 1 и чл. 83, ал. 7 и е с най-висока оценка за приложимост в практиката.“

2. Създава се нова ал. 3:

„(3) Министърът на образованието и науката със заповед одобрява всички проекти на учебни помагала, за които въз основа на оценяването е установено, че отговарят на държавния образователен стандарт за познавателните книжки, учебниците и учебните помагала, разработени са въз основа на утвърдените програми по чл. 76, ал. 7, чл. 78, ал. 1 и чл. 83, ал. 7 и са приложими в практиката.“

3. Досегашната ал. 3 става ал. 4, като в нея думите „ал. 1 и 2“ се заменят с „ал. 1, 2 и 3“.

4. Досегашната ал. 4 става ал. 5.

§ 2. Създава се чл. 160а:

„Чл. 160а. (1) В одобрените учебници и учебни помагала на подходящо място се посочва заповедта на министъра на образованието и науката за одобряването им, както и заповедите за одобряване на промени.

(2) В одобрените учебници и учебни помагала на подходящо място се посочват и лицата извършили оценяването на проекта.

(3) Взаимоотношенията между министъра на образованието и науката и автора/съавторите на одобрените познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала се уреждат с писмен договор, с който авторът/съавторите отстъпва/ват изключителното право на ползване.“.

§ 3. Създава се чл. 163а:

„Чл. 163а. Одобрените познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала се издават и разпространяват от министъра на образованието и науката по реда на Закона за обществените поръчки.“.

§ 4. В чл. 164 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се отменя.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Учебните помагала, които ще използват учениците, се избират от учителя, който преподава в паралелката по съответния учебен предмет или модул.“.

Вносител:

Мрета Ангелина
Резка Лечева
Корнелия
Николов

Георгиев
Резка
Емилия

Арагон

Александра

МОТИВИ

към Законопроекта за изменение и допълнение на
Закона за предучилищното и училищното образование

Със законопроекта се предлага въвеждането на правилото - един учебник по предмет за всеки клас. Това правило е необходимо условие за ефективно реализиране на националните образователни програми. Утвърждаването на един учебник е без алтернатива от гледна точка на ефективността на системата. Това е безусловен начин да се избегнат корупционни практики за сметка на качеството на обучението, както и начин, независимо от това къде учи детето, то да има еднакви условия на образование и възможност за личностно развитие. Подобен подход би довел и до значимо намаляване на цената на учебника и на разходите на държавата. Най-съществен аргумент е определянето на отговорността за качеството на учебника. Спецификата на обучаемите и разнообразието на потребностите се осигуряват чрез учебните помагала, които избира преподаващия учител.

Вносител:

Ирена Ангелска
Резна Генчева
Корнелия Христова

Георги Стойков
Нели Цанкова
Емилия Калчева

Арамен Станев
Анастас Златков

Предварителна оценка на въздействието
на ЗИД на Закона за предучилищното и училищното образование

I. Основания за законодателната инициатива

Правните норми в Глава седма „Познавателни книжки, учебници и учебни помагала” регулират подготовката, отпечатването и издаването на учебници, като не ограничават броя на учебниците за клас и по предмет. Многото и различни учебници възпрепятстват проходимостта на системата и поставят в неравнопоставеност учениците, които се ползват от правото си на мобилност. В условията на растяща по икономически причини мобилност на гражданите, налага се учениците, преместили се в ново училище, да учат по учебник, различен от учебника, по който са учили в предишно училище, което е за сметка на качеството на тяхната подготовка и затруднява адаптацията им към новата учебна среда. Съществен проблем остава качеството на учебниците, поради това, че Министерство на образованието и науката не носи пълна отговорност за него. В условията на остра икономическа конкуренция между издателите на учебници за налагане на своя продукт, изборът на различни учебници се оказва възможност и за корупция, което предизвиква остро недоволство на обществеността и на гражданите.

За решаване на тези проблеми се предлагат промени в чл.160 и чл. 164, с които се въвежда един учебник по предмет за клас. С това се улесняват учителите и учениците, определя се цялостна отговорност на МОН за качеството на учебника, намалява се значително корупционния риск, създават се условия за значимо намаляване на цената на учебниците.

II. Заинтересовани страни.

Приемането на законопроекта ще окаже позитивно въздействие върху много широк кръг заинтересовани страни - физически и юридически лица:

- 217,867 хил. деца в детските градини и техните родители, 708,258 хил. ученици и техните родители, които ще получат по-качествено образование и необходими житейски умения.

- 84223 учители в образователните институции, които ще работят в по-добра образователна среда, в условия на предвидимост и на по-добро финансиране и ще имат по добри условия за професионално и кариерно развитие.

- Институциите в системата на предучилищното и училищното образование, между които 1840 детски градини, 2400 общообразователни, професионални и специализирани училища ще имат по-добри условия за работа и за развитие;

- Бизнесът, в резултат на промените, ще има по-компетентни кадри.

- Държавните органи: Министерството на образованието и науката, Министерство на културата, Министерство на младежта и спорта, Министерство на труда и социалната политика, другите министерства и държавните агенции, имащи отношение към образованието, както и органите на местна власт, ще работят в условия на достатъчна определеност и устойчивост.

От предлаганата норма за един учебник по предмет за клас, в известна степен негативно засегнати ще бъдат издателите на учебници, но това е мотивирано от обществената полза. Издателите ще могат да компенсират ползите си чрез издаване на качествени учебни помагала.

III. Анализ на разходи и ползи

Приемането на промените ще доведе до съществено намаляване на бюджетните разходи при по-добро качество.

IV. Административна тежест и структурни промени

Приемането на законопроекта не е свързано с административни промени или допълнителни административни тежести.

V. Въздействие върху нормативната уредба

Не се налагат промени в други нормативни актове.

Вносители:

Миря Анастасова
Веска Тенева
Норвелес Николов
Георги Стоков
Нели Чапкова
Емио Калчинов
Андрей Георгиев